

Priorització de les recomanacions complementàries a les de salut pública desenvolupades amb i per a la comunitat educativa per millorar la prevenció del SARS-CoV-2 als centres educatius

Resultats del bloc de Recerca Participativa del Projecte Escoles Sentinella 2020-21

Introducció

Durant el curs 2020-21, el bloc de recerca participativa d'Escoles Sentinella va concloure amb [58 recomanacions complementàries](#) a les de salut pública que tenen com a objectiu millorar la prevenció i el control del SARS-CoV-2 als centres educatius. Les recomanacions es van definir de manera participativa amb i per a la comunitat educativa i posteriorment van ser validades per la comunitat científica. Hi van participar 6 centres educatius (Escola Madrenc, Escola Campclar, Escola L'Escorial, INS Antoni Pous i Argila, INS Consell de Cent i Col·legi Lestonnac), 22 docents i 868 estudiants i el procés va ser coordinat pel Living Lab de Salut d'IrsiCaixa, en coordinació amb els altres centres de recerca d'Escoles Sentinella i en el marc del projecte europeu [CONNECT](#).

Amb el propòsit d'identificar les recomanacions prioritàries per a la fase d'implementació, en aquest document us facilitem els resultats d'un procés de priorització que hem dut a terme responent als problemes que més van ser identificats pels centres educatius. Aquestes recomanacions giren entorn de 5 eixos prioritaris:

- EIX 1: PREVENCIÓ AMB PARTICIPACIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA I D'ALTRES ACTORS SOCIALS
- EIX 2: COMUNICACIÓ I EDUCACIÓ PER A LA PREVENCIÓ
- EIX 3: SALUT FÍSICA, MENTAL I SOCIAL
- EIX 4: DESIGUALTATS SOCIALS
- EIX 5: INFRAESTRUCTURES

Llistat final de recomanacions complementàries a les de salut pública desenvolupades amb i per a la comunitat educativa per millorar la prevenció del SARS-CoV-2

EIX 1: PREVENCIÓ AMB PARTICIPACIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA I D'ALTRES ACTORS SOCIALS

1A. PARTICIPACIÓ	Facilitar activitats participatives inclusives que promoguin que les normes de prevenció responguin millor a les necessitats i realitats de l'àmbit educatiu.
	Promoure una millor coordinació entre diferents departaments de l'administració per a la definició d'estratègies de prevenció consensuades a nivell local, nacional i internacional.
	Promoure la coresponsabilitat en la recerca i la innovació (R&I) entorn la Covid-19 amb polítiques de participació ciutadana.

EIX 2: COMUNICACIÓ I EDUCACIÓ PER A LA PREVENCIÓ

2A. COMUNICACIÓ	<p>Millorar la comunicació que arriba als centres educatius perquè sigui més entenedora, clara, concisa, objectiva i contrastada amb mesures com ara:</p> <ul style="list-style-type: none">• Promoure la utilització de diversitat de canals• Difondre proactivament missatges focalitzats en: normatives, seguretat i no tant en risc i mortalitat, beneficis de l'ús de la mascareta, informació transparent en quant a riscos i beneficis de les vacunes, campanyes per lluitar contra el moviment antivacunes... i evitar estigmatitzar determinats col·lectius com ara els/les joves que no han estat els únics que no sempre han seguit estrictament les mesures.• Crear un mitjà de comunicació oficial i dedicat exclusivament a informar la ciutadania dels aspectes relacionats amb la pandèmia de manera entenedora, clara, objectiva i contrastada.
2B. EDUCACIÓ	<p>Promoure programes educatius definits i implementats amb treball en equip per millorar la conscienciació entorn de la prevenció tant dins com fora de l'àmbit escolar. Aquests programes, promouran competències com ara:</p> <ul style="list-style-type: none">• aconseguir que les normes es respectin per responsabilitat i no per obligació• discernir entre informació contrastada i no contrastada per lluitar contra la desinformació, el negacionisme, les teories conspiratòries i opinions no fonamentades en informacions contrastades, per exemple entorn de la vacunació.

- Desenvolupar competències per consensuar polítiques en processos de deliberació col·laborativa que ajudin a formar ciutadans amb competències per a la participació.
- Promoure que els estudiants puguin implementar projectes de recerca participatius entorn de problemes de la comunitat.

Promoure la innovació didàctica amb aprenentatge cooperatiu sense perdre metodologies vigents que són efectives

Regular el teletreball i l'educació online del professorat i l'alumnat amb una guia que reculli recomanacions entorn d'aspectes com ara el límit d'horaris, pautes de comportament d'assistència a aula digital, ràtio reduïda, promoció d'aprenentatge actiu, il·luminació de la pantalla per minimitzar fatiga...

EIX 3: SALUT FÍSICA, MENTAL I SOCIAL

3A. SALUT FÍSICA

Promoure polítiques que contribueixin a incrementar la inversió en recerca i innovació per millorar l'efectivitat de les vacunes i minimitzar possibles efectes adversos (ahora també contribuirà a lluitar contra el moviment "antivacunes").

Facilitar activitats participatives inclusives amb la comunitat educativa per explorar si cal regular un ús més flexible de la mascareta i quines¹ es comercialitzen i/o es permeten utilitzar (ex. només les homologades, usar-ne de transparents per facilitar la comunicació no verbal, mentolades per evitar males olors, de materials que facilitin la respiració o que no facin mal a les orelles...).

3B. SALUT MENTAL

Millorar el benestar emocional del professorat, alumnat i famílies amb mesures com ara:

- Oferir recursos humans, materials, programes, espais i eines de formació, de suport i de monitorització de les intervencions i de la prevalença de problemes de salut mental als centres educatius.
- Facilitar l'accés a serveis de salut mental, incloent, entre d'altres, suport psicològic a les famílies amb Covid-19.
- Facilitar guies amb recomanacions com ara de tècniques de relaxació/meditació, de foment de l'activitat física amb descripció dels beneficis per a diferents franges d'edat, de prevenció entorn a les addiccions a les pantalles, especialment entre els adolescents...
- Minimitzar l'avorriment de les persones que estan confinades soles en aïllament, per exemple facilitant l'accés gratuït a plataformes de

¹ Aportació comunitat científica: Si demostrem, com hem demostrat fins ara, que la transmissibilitat és molt baixa, estem parlant només d'1% a dins de les escoles, i que pràcticament els alumnes que són casos inicials no transmeten la infecció al grup bombolla, podria ser una recomanació que estigués en compte de cara al futur o al menys avaluar, en el context sempre de la incidència de la pandèmia en la comunitat.

	continguts i amb activitats de socialització digital (vegeu salut social).
3C. SALUT SOCIAL	<p>Facilitar la socialització fora dels centres educatius amb mesures com ara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Facilitant que les famílies facin seguiment de persones del seu entorn social i familiar, especialment persones grans i/o soles. • Proporcionant entorns virtuals. • Flexibilitzant la normativa, com ara el toc de qued

EIX 4: DESIGUALTATS SOCIALS

4A. DESIGUALTATS SOCIALS SISTÈMIQUES	<p>Facilitar un procés de canvi sistèmic amb la participació de diversitat d'actors (centres educatius, famílies, empreses, casals, esplais, entitats socials, administració, etc.) per disminuir les desigualtats socials que s'han fet més visibles durant la pandèmia amb mesures com ara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajuts per a famílies que ho requereixin • Facilitar l'accés a serveis socials, d'inserció laboral i a ajuts econòmics (en especial per a sectors afectats) • Promoure que els centres educatius col·laborin amb entitats locals per informar a les famílies d'entorns més vulnerables. <p>Minimitzar la segregació escolar promovent la distribució equitativa entre centres educatius d'alumnat en situació vulnerable</p>
4B. BRETxa DIGITAL	<p>Promoure polítiques per combatre la bretxa digital per a centres educatius, professorat, alumnat i famílies amb mesures com ara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Facilitar dispositius informàtics i garantir la connectivitat. • Proporcionar formació (personalitzada, multilingüe i amb formats innovadors com ara que promoguin l'aprenentatge entre iguals que fins i tot inclogui programació per desenvolupar eines educatives).

EIX 5: INFRAESTRUCTURES

5A. INFRAESTRUCTURES	<p>Promoure regulacions i recomanacions flexibles pel manteniment de bons hàbits de ventilació a les aules fins i tot quan s'acabi la pandèmia com ara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recomana l'ús de roba d'abric quan sigui necessari • Definir protocols flexibles davant de diferents circumstàncies i activitats com ara exàmens, soroll del pati... • Instal·lar detectors permanents de CO2 • Definir limitacions d'aforament
-----------------------------	--